

KUUSAMO 201 OIVANGINJÄRVI KOTANIEMI E

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus ja koekuopitus

Antti Krapu, Kimmo Kyllönen, Sami Viljanmaa 2000

KAIVAUSKERTOMUS

Kuusamo 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E

**Oulun yliopisto, Taideaineiden ja antropologian laitos
Antti Krapu, Kimmo Kyllönen, Sami Viljanmaa**

2000

KUUSAMO 201 OIVANGINJÄRVI KOTANIEMI E

Pk. 4522 11 MESKUSVAARA

x = 733079, y = 359375, z = 263 - 265

4?

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus ja koekuopitus

Oulun yliopiston taideaineiden ja antropologian laitos

Kaivauksen johtivat: fil.yo Antti Krapu, fil.yo Kimmo Kyllönen, fil.yo Sami Viljanmaa.

Koekaivauksen kohde sijaitsee Oivanginjärven rannalla noin 600 metriä itään Kotaniemen kärjestä. Korkeutta Oivanginjärven pinnasta asuinpaikalla on kolmesta viiteen metriä, ja etäisyyttä rantaan on noin 50 metriä. Aivan lähimpänä rantaa olevat alueet ovat varsin kosteita ja matalapiirteisiä. Rannan topografiaa on ratkaisevasti muuttanut rannansuuntaisen ojan ja tekolammen kaivaminen. Asuinpaikan keskivaiheilta noin sata metriä kaakkoon sijaitseva niemeke on paikan nykyisestä topografiasta päätellen jo esihistoriallisena aikana muodostanut asuinpaikan välittömän lähiympäristön suojaisaksi. Noin neljäkymmenen metrin päässä rannasta maasto kohoaa nopeasti hiekkapohjaiseksi kuivaksi mäntykankaaksi muodostaen kaksi rannan suuntaista terassimaista vyöhykettä noin kolmen ja viiden metrin korkeudelle Oivanginjärven pinnasta. Ylemmältä terassilta sisämaahan päin maasto kohoaa loivasti.

Varsinainen asuinpaikka sijoittuu pääosin terasseille. Koekaivausten päähuomion kohteena oli alemmalla terassilla vuoden 1998 inventoinnissa HuK Jalo Alakärpän ja FL Jari Okkosen löytämä noin 4 m x 7 m laaja ja 35 cm syvä asuinpaikka, jota tutkittiin koeojalla. Paikalta löydettiin myös kaksi matalampaa painannetta. Alemmalla terassilla sijaitseva painanne on laajuudeltaan noin 3 m x 6 m ja ylemmän terassin painanne noin 5 m x 8 m. Molempiin löytyneisiin painanteisiin tehtiin koeruudut. Asuinpaikan aktiviteettialue ulottunee vähintäänkin nelisenkymmentä metriä sisämaahan alemman terassin järven puoleisesta reunasta. Terasseille tehtiin koekuoppia 105 m x 45 m laajuudella.

Koeojalla tutkittu Oivanginjärvi Kotaniemi E:n asuinpaikka ajoittuu löytyneen keramiikan perusteella tyypillisen kampakeramiikan loppuvaiheisiin eli ajalle 6000 - 5500 cal BP. Todisteita asuinpaikanteiden mahdollisesta samanaikaisesta käytöstä ei havaittu. Koeojalla tutkitusta painanteesta löytyi rakenteeton liesi. Mitään viitteitä seinärakenteista ei havaittu, mutta asumuksen voisi olettaa olleen pikemminkin kuoppatalomainen kuin kotamainen rakennelma ainakin korkeahkoista reunavalleista päätellen. Muut asuinpaikanteet eroavat tästä matalampien ja epäselvempien valliensa suhteen.

Ilmeisesti paikalla on ollut pyyntikulttuuriin kuuluvaa pysyvämpää asutusta, mistä kertovat paitsi asuinpaikanteet, myös keramiikan ja runsaan palaneen luuaineiston löytyminen sekä asuinpaikanteita ympäröivä varsin laaja aktiviteettialue. Muinaisen ihmisen toiminta on jättänyt selvät merkit maaperään koekuopitetun alueen keskiosissa, sillä harvassa koekuopituksessa sinne sijoitetuista kuopista lähes kaikista tuli runsaasti löytöjä.

Löydöt: KM 32178:1-42

Ajoitus: nuorempi tyypillinen kampakeramiikka, noin 6000 - 5500 cal BP.

Tutkitun alueen laajuus: 9,5 m², koekuopitettu alue 4725m²

Kenttätyöaika: 12.-17.6.2000

Tutkimuskustannukset: Kuusamon kaupunki 2000mk

Tutkimusraportti: A.Krapu, K.Kyllönen, S.Viljanmaa 24.12.2000 Museoviraston arkeologian osaston arkistossa ja Oulun yliopiston Arkeologian laboratoriossa

Kuusamo, Oivanginjärvi, Kotaniemi Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus

1. Johdanto	2
2. Tutkimusalueen sijainti ja topografia	2
3. Kaivaukset	3 - 5
3.1. Koeoja ja koeojan laajennus	4
3.2. Koeruutu 1	5
3.3. Koeruutu 2 ja laajennus	5
3.4. Koekuopat A-U	5
4. Kaivauslöydöt	5 - 7
4.1. Keramiikka	6
4.2. Purupihka	6
4.3. Kivilajiesineen katkelma	7
4.4. Kvartsi	7
4.5. Palanut luu	7
5. Tutkimustulosten tulkintaa	7
Arkistotiedot	8
LIITTEET	
-kuvat	
-kartat	
-1:20000 kartta	
-yleiskartat	
-tasokartat, löytökartat ja vaakituskartat alueittain	
-koeojan profiilikartta	
-kuvauspäiväkirja	
-löytöluettelo	
-lähdeluettelo	
-CD-ROM KOK-00	

1. JOHDANTO

Oulun yliopiston Taideaineiden ja antropologian laitos suoritti yhteistyössä Kuusamon kansanopiston kanssa arkeologisen koekaivauksen kivikautisella asuinpaikalla 12.-17.6.2000 kohteessa Kuusamo 201, Kotaniemi E. Kaivauksen päätukijana toimi Kuusamon kaupunki. Kaivauksen pääkohteena olleen noin 4 m x 7 m laajuisen asuinpainanteen löysivät syyskuussa 1998 aluetta inventoidessaan FL Jari Okkonen ja HuK Jalo Alakärppä. Painanteeseen tuolloin tehdystä koekuopasta löytyi palanutta luuta ja palaneita kiviä (Alakärppä & Okkonen 1998). Toukokuussa 1999 Oulun yliopiston yleisen arkeologian oppiaineen koekaivausryhmä pintavaakitsi painanteen, ja vaakitustulosten perusteella Jari Okkonen laati painanteesta pintamallinnoksen.

Kesäkuun 2000 kenttätutkimusten tarkoituksena oli selvittää asuinpaikan ajoitusta ja laajuutta. Tutkimusten vastuullinen johtaja oli arkeologian professori Milton Nuñez ja kenttäjohtajina toimivat fil.yo Antti Krapu, fil.yo Kimmo Kyllönen sekä fil.yo Sami Viljanmaa. Piirtäjinä kaivauksella toimivat fil.yo Sini Annala ja fil.yo Tiina Juopperi. Kaivajina olivat kaivauksen yhteydessä järjestetyn Kuusamon kansanopiston arkeologisen kenttäkurssin osallistujat Virpi Kelja ja Laimi Kaarre, lisäksi vapaaehtoisina Päivi Pelkonen ja Marika Junnilainen sekä kaivauksen ensimmäisenä päivänä Lauri Jääskeläinen. Kaivauksen aikana työskenneltiin kymmenen ihmisen voimin yhteensä 50 miestyöpäivää. Löydöt on numeroitu päänumerolla KM 32178. Jatkossa löydöistä puhuttaessa käytetään luettelointinumeron juoksevaa loppuosaa.

2. TUTKIMUSALUEEN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Koekaivauksen kohde, Kuusamo 201, sijaitsee Oivanginjärven rannalla noin 600 metriä itään Kotaniemen kärjestä, (x = 733079, y = 359375, z = 263 - 265 mpy). Korkeutta Oivanginjärven pinnasta asuinpaikalla on kolmesta viiteen metriä, ja etäisyyttä rantaan on noin 50 metriä. Aivan lähimpänä rantaa olevat alueet ovat varsin kosteita ja matalapiirteisiä. Rannan topografiaa on ratkaisevasti muuttanut rannansuuntaisen ojan ja tekolammen kaivaminen. Asuinpaikan keskivaiheilta noin sata metriä kaakkoon sijaiseva niemeke on paikan nykyisestä topografiasta päätellen jo esihistoriallisena aikana muodostanut asuinpaikan välittömän lähiympäristön varsin suojaisaksi.

Noin neljäkymmenen metrin päässä rannasta maasto kohoaa nopeasti hiekkapohjaiseksi kuivaksi mäntykankaaksi muodostaen kaksi rannan suuntaista terassimaista vyöhykettä noin kolmen ja viiden metrin korkeudelle Oivanginjärven pinnasta. Ylemmältä terassilta sisämaahan päin maasto kohoaa loivasti. Alemmalla terassilla hiekka on hyvin hienoa, mutta vaihettuu karkeammaksi kolmisenkymmentä metriä kauempana. Kiviä hiekan seassa ei juurikaan ole. Alemman terassin aluskasvillisuus koostuu pääosin suopursusta, puolukanvarvuista sekä erilaisista sammalista, ylemmältä terassilta alkaen poronjäkälä muuttuu hallitsevaksi ja suopursun esiintyminen vähenee. Varsinainen asuinpaikka sijoittuu pääosin terasseille. Alemmalla terassilla sijaitsee kaksi paikan kolmesta tunnetusta asuinpainanteesta, kolmas painanne on näiden välittömässä läheisyydessä ylemmällä terassilla. Kesän 2000 tutkimuksen yhteydessä löydetty kaksi painannetta ovat syvyydeltään alle 20 cm. Alemmalla terassilla sijaitseva painanne on laajuudeltaan noin 3 m x 6 m ja ylemmän terassin painanne noin 5 m x 8 m. Painanteet erottuvat maastossa vain varsin heikosti. Asuinpaikan aktiviteettialue ulottunee vähintäänkin nelisenkymmentä metriä sisämaahan alemman terassin järven puoleisesta reunasta.

3. KAIVAUKSET

Oivankijärven Kotaniemi E:n asuinpaikan koekaivauksella pyrittiin selvittämään asuinpaikan ajoitusta, laajuutta ja jossain määrin myös luonnetta. Päätaivitteena oli saada joitain ajoittavia löytöjä, koska rannansiirtymällä ei näin kaukana sisämaassa ole merkitystä. Tutkimusmenetelmänä käytettiin tasokaivausta teknisinä kerroksina maanpinnan muotojen mukaan. Kerrosten paksuudeksi pyrittiin saamaan 5 cm, mutta käytännössä kerroksista tuli usein kuuden tai seitsemän sentin paksuisia. Syntyneistä keinotekoisista tasoista otettiin valokuvat ja piirrettiin tasokartat, joihin piirrettiin myös palaneet kivet ($\varnothing > 2,5$ cm), jotka jätettiin kaivettaessa paikoilleen kunnes niiden pohjataso saavutettiin. Turpeen poiston jälkeinen taso ainoastaan kuvattiin. Varsinaisten löytöjen lisäksi myös niin sanotut massalöydöt (kvartsi-iskokset, palaneet kivet ja palaneen luun keskittymät) mitattiin taittomitoilla löytökartoille kerroksittain, jotta mahdollisten laajempien jatkotutkimusten yhteydessä voitaisiin muodostaa kattavia levintäkartoja. Kaivettu maa seulottiin pintaturvetta lukuun ottamatta 8 mm seulalla. Okkosen ja Alakärpän löytämään asuinpainanteeseen aukaistiin 1 m x 5 m laajuinen koeoja, jota myöhemmin laajennettiin kahdella neliometrillä. Lisäksi kahteen läheisyydessä havaitsemaamme matalampaan asuinpainanteeseen tehtiin neliömetrin koeruudut, joista toista laajennettiin myöhemmin puoli neliometriä.

Asuinpaikan laajuutta selvitettiin koekuopituksella, joka ulotettiin mielenkiinnon kohteena olleille rantaterasseille 105 m:n pituudella ja 45 m:n leveydellä ($x = 500 - 545$, $y = 925 - 1030$). Koekuopitusta varten alue jaettiin 21:een 15 m x 15 m ruutuun, joihin kuhunkin arvottiin taskulaskimen satunnaislukutoiminnolla yksi 50 cm x 50 cm koekuoppa siten, että sen lounaiskulma osui tasametriseksi koordinaattipisteelle. Tällä menettelyllä taattiin koekuoppien satunnainen sijoittuminen tasaisesti tutkittavalle alueelle ilman systemaattisen menetelmän kaavamaisuuden aiheuttamia mahdollisia vääristymiä tai täysin sattumanvaraisen menetelmän aiheuttamia aukkoja koekuoppien levinnässä. Koekuopituksen tiheyden ollessa näin harva - yksi 0,25 m²:n koekuoppa kullakin 225 m²:n alueella - ei saada kovin varmaa todistusta siitä, etteikö jollain 15 m x 15 m alueella voisi olla jäänteitä ihmisen toiminnasta, vaikka siihen tehdystä koekuopasta niitä ei löytynytkään. Koekuopituksen tiheys valittiin, koska se antaa kuitenkin suuntaa asuinpaikan laajuudesta ja koska käytettävissä olevilla resursseilla ja ajalla haluttiin kattaa kohtuullisen kokoinen alue. Koekuopitusta kannattaakin myöhemmin sekä tihentää että laajentaa, jos halutaan kattavampaa ja tarkempaa tietoa asuinpaikan laajuudesta. Koekuopat kaivettiin lastoilla ilman keinotekoisia kerroksia ja oletettuun puhtaaseen pohjamaahan tehtiin muutaman lapionpiston tarkistukset. Löydöt otettiin talteen koekuopittain. Lisäksi havaittiin koekaivausalueista noin 100 m kaakkoon sijaitsevassa sortuvassa rantavallissa useita kvartsi-iskoksia.

Alueelle määritettiin mittanauhoilla ja bussolilla pääilmansuuntien suuntainen koordinaatisto, joka sidottiin läheisen kesämökin kivijalkaan. Kaivausten korkeuskiintopisteenä toimi koeojan itäpuolella sijaitseva kanton veistetty risti ($z = 263,85$ mpy), jonka korkeus sidottiin myös kesämökin kivijalan luoteiskulman yläreunaan ($z = 263,23$ mpy). Korkeus siirrettiin valtakunnalliselta järjestelmän N60 korkeuspisteeltä nro. 562681, korkeus 268.44 mpy. Vaakituskone asetettiin maahan isketyille paaluille samaan korkeuteen kaivausten jokaisena päivänä ($z = 265,17$ mpy).

3.1. KOEOJA JA KOEOJAN LAAJENNUS

Asuinpainanteen länsiosan poikki sijoitettiin 1 m x 5 m laajuinen koeoja ($x = 503 - 508$, $y = 953 - 954$) siten, että Okkosen ja Alakärpän tekemä koekuoppa jäi sen alle. Kumpikaan koeojan päädyistä ei ulottunut reunavallin ulkopuolelle. Koekuopan paikka näkyi pintamaan poiston jälkeen selvästi. Muuten kaivausalueen maaperässä ei erottunut moderneja häiriöitä. Vallien jyrkkyys näkyi pintamaan poiston jälkeen selvemmin kuin turpeen vielä ollessa paikoillaan. Kulmaa voi luonnehtia kohtalaisen jyrkäksi. Painanteen ilmeinen lattia-ala oli selkeästi tasainen. Ensimmäisessä kerroksessa koeojan keskellä oli runsaasti palaneita kiviä. Koeojan keskiosan länsipuolen alueella maa oli punertavaa tai tummaa, likaista ja hieman noen sekaista. Palaneita kiviä oli hiukan harvemmassa myös likaisen maan alueen ulkopuolella. Likamaaläikkä erottui hyvin selvästi, halkaisijaltaan se oli noin metrin jatkuen selkeästi koeojan länsipuolelle. Likamaasta löytyi paikoin pieniä palaneen luun kappaleita ja osa sen alueella olevasta hiekasta oli palanut punaiseksi. Koekuopan aiheuttama häiriö ulottui osin toiseen kerrokseen saakka. Toisessa kerroksessa etelävalli oli täysin löydötöntä. Palaneita luita löytyi etupäässä samasta likamaaläikästä kuin ensimmäisessä kerroksessakin. Likamaaläikkä jatkui osin kolmanteen kerrokseen, mutta näkyi siinä heikompana. Likamaan seassa oli edelleen runsaasti palaneita luita pieninä kappaleina. Palaneet kivet loppuivat likamaan alueella toiseen kerrokseen. Kooltaan ne olivat varsin pieniä, halkaisijaltaan alle 10 cm, kuitenkin niin että likamaan alueella olleet palaneet kivet olivat hieman ympäristön palaneita kiviä suurempia. Kiviä ei likamaan alueella ollut kahta enempää päällekkäin kiinni toisissaan ja niiden sijoittumisessa ei havaittu mitään rakennetta. Tumma likamaa-alue palaneine kivineen tulkittiinkin rakenteettomaksi liedeksi (kts. kuvat 3 ja 10). Neljännessä kerroksessa likamaa hävisi, löydöt alkoivat loppua ja rikastuman seassa alkoi esiintyä anturamaaksi kutsuttuja kovia keskittymiä. Lieden alla oli ympäristöään vaaleampaa hiekkaa. Väriero johtuu ilmeisesti joko tulenpidon aikaansaamasta kuumuudesta tai likamaan aiheuttamasta häiriöstä rikastumaan. Valleista osa jätettiin jo kolmannen kerroksen tasolle ja lattia-alan kaivaminen lopetettiin neljänteen kerrokseen. Merkkejä seinärakenteista ei havaittu. Kulttuurikerroksen pohjaan pääsy tarkistettiin lapion pistoilla ja yhdellä syvempään lapioidulla kuopalla. Syvemmälle mentäessä vastaan tuli jonkin verran enemmän anturamaaksi kutsuttuja kovia rikastumakeskittymiä, joiden jälkeen maa muuttui puhtaaksi pohjamaaksi noin 60 cm:n syvyydellä. Likamaan puoleisesta koeojan seinämästä piirrettiin profiilikartta. Kolmannessa kerroksesta löytyi kivilajiesineen katkelma (:12) ruudusta $x = 505$, $y = 953$.

Koeojaa laajennettiin länteen likamaa-alueen kohdalla kahdella neliometrillä ($x = 505 - 507$, $y = 952 - 953$), koska vielä ei ollut saatu mitään ajoittavia löytöjä. Koeojassa ja laajennuksessa olleen lieden mittasuhteet olivat noin 0,5 m x 1,0 m, pidempi läpimitta itä-länsi-suunnassa. Lieden ja ympäröivän likamaan alueelle keskittyi edelleen palaneita kiviä. Likamaan pohjoisosasta paljastui erikoinen vihertävä alue, joka päättyi toisen kerroksen jälkeen. Sen koostumusta tai syntyä ei pystytty määrittämään ja siitä otettua maaperänäytettä ei ole toistaiseksi tutkittu. Pieniä palaneen luun kappaleita likamaasta tuli samalla tiheydellä kuin koeojankin puoleisesta likamaasta. Lieden keskivaiheilla oli kooltaan muita suurempia noin aikuisen miehen nyrkin kokoisia palaneita kiviä, joista suurimmat olivat vain lievästi palaneita. Likamaasta löytyi kampaleimakoristeisia keramiikan kappaleita. Koeojan laajennuksen kolmannesta kerroksesta löytyi myös purupihkamälli (:24). Laajennuksen kaikista kerroksista löytyi muutamia kvartsi-iskoksia, joita koeojasta löytyi vain kaksi.

3.2. KOERUUTU 1

Koeruutu 1 ($x = 508 - 509$, $y = 964 - 965$) sijoitettiin koeojasta kymmenkunta metriä itään sijaitsevan matalamman asuinpainanteen länsiosan keskivaiheille. Heti paksuhkon turpeen alta huuhtoumasta löytyi kvartsi-iskoksia ja joitain palaneita kiviä, joita löytyi myös 2. kerroksesta. Palaneita luita löytyi toisesta ja kolmannesta kerroksesta ruudun eteläosassa olleesta tumman punertavasta likamaa-alueesta. Palaneet kivet eivät keskittyneet likamaaläikkään. Vain kahdesta ensimmäisestä tasosta piirrettiin tasokartat. Ruudun pohjaan saattaminen tarkistettiin lapiolla.

3.3. KOERUUTU 2 JA LAAJENNUS

Ylemmällä terassilla sijaitsevaan matalaan asuinpainanteeseen sijoitettiin neliömetrin koeruutu ($x = 522 - 523$, $y = 969 - 970$), ja sen itäpuolelle tehtiin pian puolen neliömetrin laajennus ($x = 522 - 523$, $y = 970 - 970,5$). Kvartsi-iskoksia löytyi kahdesta ensimmäisestä kerroksesta. Alueella oli läikkä punertavaa sekä tummaa likamaata ja palaneita kiviä, joista suurimpien alla oli runsaasti nokea. Nokiläikkä esiintyi myös palaneista kivistä riippumatta. Likamaassa oli runsaasti palaneita luita ja se muistutti paljolti liedeksi tulkittua aluetta koeojassa. Yhtä selvästi sitä ei kuitenkaan voi liedeksi sanoa, vaikka tulen pidon merkit ovatkin kiistattomia. Vain tasot 1 ja 2 piirrettiin. Vielä neljännestä kerroksestakin löytyi muutamia palaneita luita ja palaneita kiviä. Myös tällä alueella tehtiin lapiotarkistus.

3.4. KOEKUOPAT A – U

Koekuopista A, B, D, E, F, G, H, L, M, N, O, R, S, ja U ei löydetty mitään normaalista metsämaannoksesta poikkeavaa. Koekuoppa C:n (530,950) pintaosista löydettiin 24 kvartsi-iskosta (:41) ja kvartsiydin (:42). Koekuoppa I:ssä (517,940) oli yksi palanut kivi. Koekuoppa J:n (521,955) huuhtoutumiskerroksessa oli 8 kvartsi-iskosta (:30) ja koekuoppa K:ssa (525,972) oli yksi kvartsi-iskos (:40). Koekuoppa P:ssä (511,948) oli palanut kivi huuhtoutumiskerroksessa. Koekuoppa Q:ssa (509,962), joka sijoittui aivan koeruutu 2:lla tutkitun asuinpainanteen vallin ulkopuolelle, oli heti turpeen alla kvartsi-iskoksia ja palanut kivi. Syvemmällä huuhtoutumiskerroksessa oli lisää kvartsi-iskoksia ja palaneita kiviä. Noin 10 – 20 cm syvyydessä paljastui tummaa hiilensekaista likamaata, joka ei kuitenkaan erottunut kovin selväpiirteisesti. Pohjamaa oli noin 60 cm syvyydellä. Koekuoppa T:ssä (502,1006) oli kolme kvartsi-iskosta (:1) ja kymmenkunta palanutta kiveä. Merkkejä ihmisen toiminnasta saatiin siis koekuopista C, I, J, K, P, Q ja T. Selvimpiä merkit olivat kuopissa C ja J, joissa oli lukuisia kvartsi-iskoksia, sekä kuopissa Q ja T, joissa oli lisäksi myös palaneita kiviä ja kuopassa Q myös nokista likamaata.

4. KAIVAUSLÖYDÖT

Koekaivauksen suppeudesta huolimatta talteen saatiin kivikautiselle asuinpaikalle varsin tyypillinen löytöaineisto, joka koostui pääosin kvartsi-iskoksista, palaneista luista ja kampakeramiikasta. Kohteen ajoituksen kannalta merkittävimmät löydöt ovat fragmentoitunut keramiikan reunapala (:4) sekä purupihka (:24). Varsinaisia esinelöytöjä ei kivilajiesineen katkelman (:12) lisäksi saatu.

4.1. KERAMIikka

Kaikki kaivauksissa löydetty keramiikka sijoittui asuinpainanteen koejaan tehtyyn laajennukseen, liedn alueelle. Keramiikka on orgaanissekoitteista, ja käytetty savi on varsin hyvälaatuista. Keramiikkapalasten seinämän paksuus on 6-7 mm, ja ne kaikki ovat mahdollisesti peräisin samasta astiasta, jonka suuaukon halkaisija on noin 45 cm. Oulun yliopiston arkeologian laboratorion konservaattori Jari Heinonen onnistuikin liittämään useita löytöaineiston pahoin fragmentoituneita keramiikanpaloja yhteen. Koristelussa on käytetty kuoppia ja kampaleimoja, lisäksi astian reuna on kääntynyt hiukan ulospäin. Oulun yliopiston yleisen arkeologian lehtori Pentti Koivunen arvioi keramiikan alustavasti myöhemmäksi tyyppilliseksi kampakeramiikaksi.

4.2. PURUPIHKA

Löytöaineiston ainoa purupihka (:24) löydettiin koejan laajennuksesta välittömästi liedn pohjoispuolelta. Purupihkassa ei ole havaittavissa hampaanjälkiä, eikä pihkaa ole ajoitettu.

Kokoava taulukko kaivauslöydöistä

Keramiikan pala kpl	1. krs.	2 krs.	3 krs.	4 krs.	Yhteensä
Koeja ja laajennus	-	5	1	-	6
					6
Kivilajiesineen katkelma kpl	1. krs.	2 krs.	3 krs.	4 krs.	Yhteensä
Koeja ja laajennus	-	-	1	-	1
					1
Kvartsi ydin kpl	1 krs.	2 krs.	3 krs.	4 krs.	Yhteensä
Koekuopat					1
					1
Kvartsi-iskos kpl	1 krs.	2 krs.	3 krs.	4 krs.	Yhteensä
Koeja ja laajennus	2	5	3	1	11
Koeruutu 1	11	2	-	-	13
Koeruutu 2 ja laajennus	20	6	-	-	26
Koekuopat					47
					97
Palaneen luun kappaleita g	1 krs.	2 krs.	3 krs.	4 krs.	Yhteensä
Koeja ja laajennus	4.28	8.93	2.03	0.03	15.27g
Koeruutu 1	-	0.24	0.86	-	1.1g
Koeruutu 2 ja laajennus	1.86	3.59	0.28	0.02	5.75g
					22.12g
Purupihka kpl	1 krs.	2 krs.	3 krs.	4 krs.	Yhteensä
Koeja ja laajennus	-	-	1	-	1
					1

Kuva 1. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E.
Koeoja ennen pintamaan poistoa. Kuvattu etelästä.
Kuva: Sami Viljanmaa.

Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23847.

Kuva 2. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E.
Koeoja pintamaan poiston jälkeen. Kuvattu etelästä.
Kuva: Sami Viljanmaa.

Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23551.

Kuva 3. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E.
Koeoja, taso 1. Kuvattu pohjoisesta.
Kuva: Sami Viljanmaa.

Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23852.

Kuva 4. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E.
Koeoja, taso 2. Kuvattu pohjoisesta.
Kuva: Sami Viljanmaa

Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23859.

Kuva 5. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E.
Koeoja. taso 3. Kuvattu pohjoisesta.
Kuva: Sami Viljanmaa.
Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23864.

Kuva 6. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E.
Koeoja. taso 4. Kuvattu pohjoisesta.
Kuva: Sami Viljanmaa.
Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23866.

Kuva 7. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E. Koeojan länsiprofiili.
Kuva: Sami Viljanmaa. Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23868.

Kuva 8. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E. Koeojan länsiprofiili. X = 505-507, Y = 953.
Kuva: Sami Viljanmaa. Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23867.

Kuva 9. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E.
Koeojan laajennus pintamaan poiston jälkeen. Kuvattu idästä.
Kuva: Sami Viljanmaa. Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23874.

Kuva 10. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E. Koeojan laajennus, taso 1. Kuvattu idästä.
Kuva: Sami Viljanmaa. Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23878.

Kuva 11. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi.E. Koeojan laajennus, taso 2. Kuvattu idästä.
Kuva: Kimmo Kyllönen. Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23892.

Kuva 12. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E. Koeojan laajennus, taso 3. Kuvattu idästä.
Kuva: Antti Krapu. Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23904.

Kuva 13. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E. Koeojan laajennus, taso 4. Kuvattu idästä.
Kuva: Sami Viljanmaa. Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23906.

Kuva 14. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E. Koeruutu 1. Taso 1. Kuvattu etelästä.
Kuva: Sami Viljanmaa. Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23863.

Kuva 15. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E. Koeruutu 2. Taso 1. Kuvattu etelästä.
Kuva: Sami Viljanmaa. Oulun yliopisto, Arkeologian laboratorion dia 23861.

Kuva 16. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E. Koeojan kerroksen 2. kaivamista ja dokumentointia. Kuvattu pohjoisesta. Kuva: Sami Viljanmaa. Oulun yliopisto. Arkeologian laboratorion dia 23855.

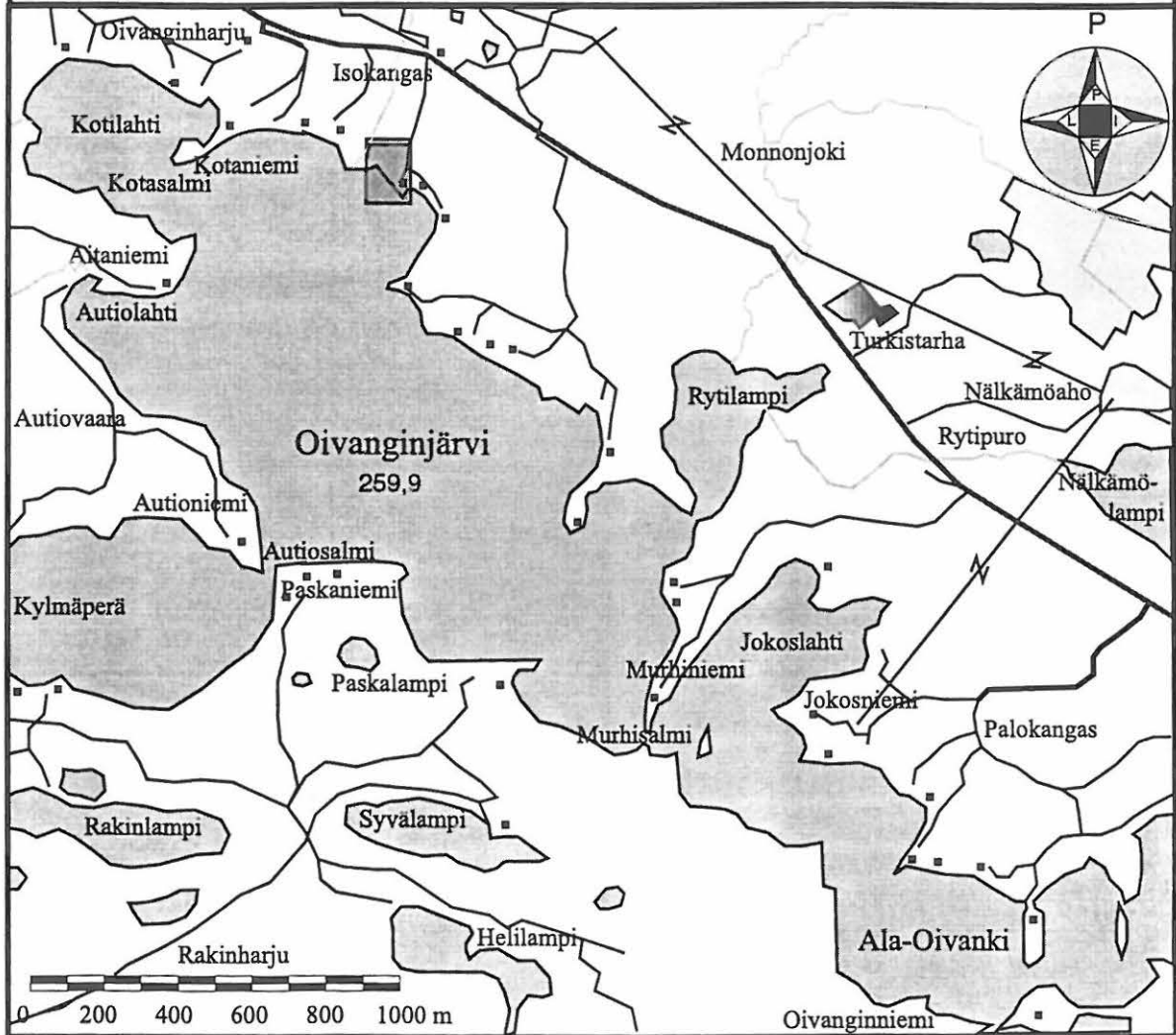
Kuva 17. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E. Koeojan laajennuksen 2. kerroksen kaivamista. Kuvattu pohjoisesta. Kuva: Sami Viljanmaa. Oulun yliopisto. Arkeologian laboratorion dia 23887.

Kuva 18. Kuusamo 201 Oivanginjärvi Kotaniemi E. Koeojan laajennuksen 2. tason dokumentointia. Kuvattu koillisesta. Kuva: Sami Viljanmaa. Oulun yliopisto. Arkeologian laboratorion dia 23895.

Oivanginjärvi 1:20 000

S. Viljanmaa 26.8.2000

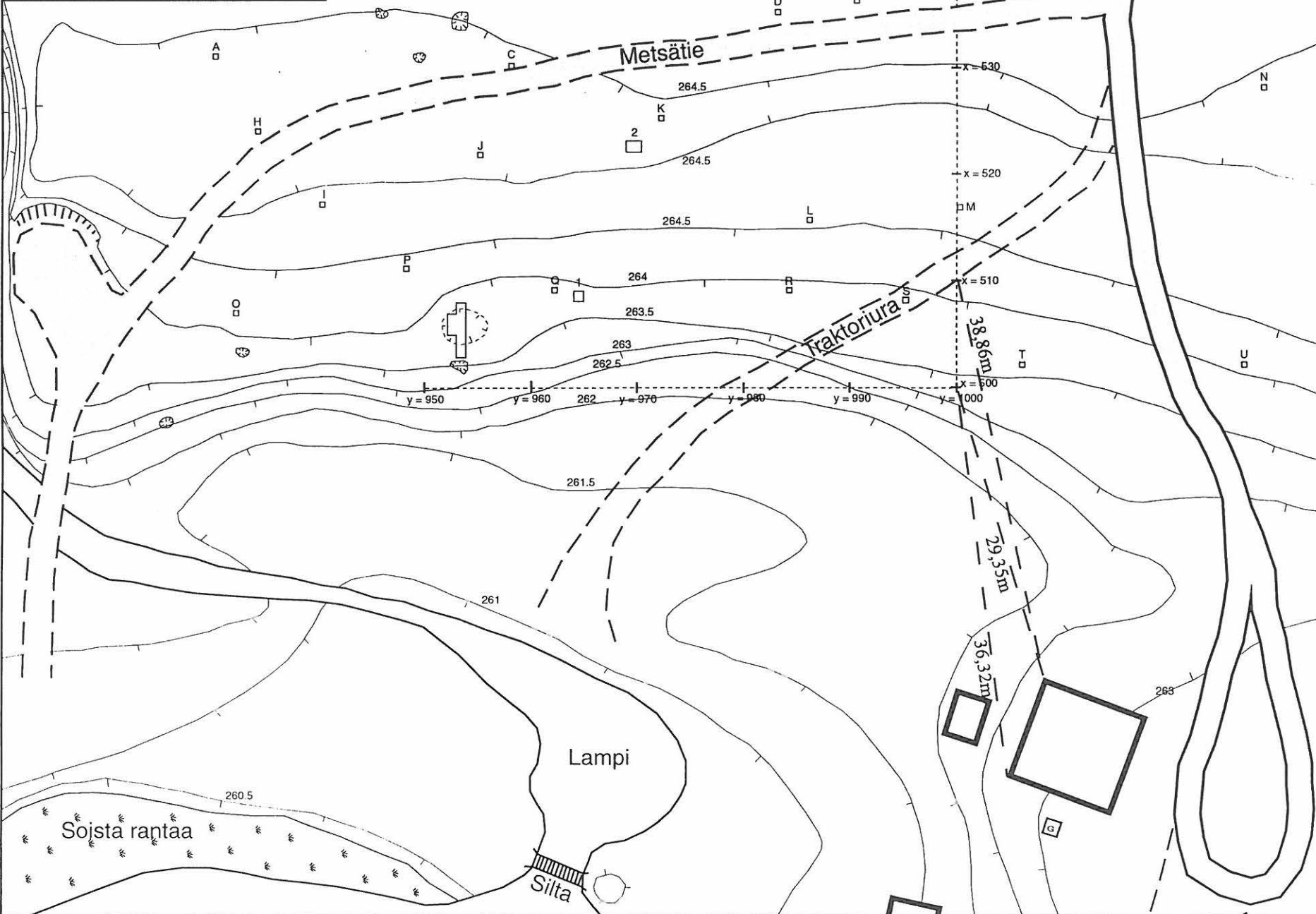

OULUN YLIOPISTO Arkeologia	
KUUSAMO 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E	
Yleiskartta	Mittakaava 1:1000
21.8.2000	
Kartoitus: Kimmo Kyllönen, Antti Krapu, Sami Viljanmaa	
Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen	

- Kuoppa
- Rakennus
- Betonilaatta
- Grilli
- Asuinpainanne

OULUN YLIOPISTO Arkeologia
 KUUSAMO 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E
 Yleiskartta Mittakaava 1:500
 21.8.2000
 Kartoitus: Kimmo Kyllönen, Antti Krapu, Sami Viljanmaa
 Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen

Koekuoppien Koordinatit:

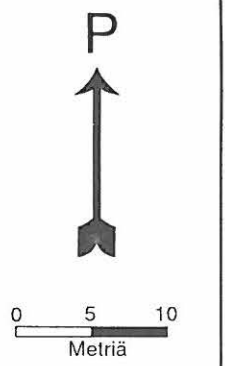
A	X=531-Y=930
B	X=544-Y=949
C	X=530-Y=958
D	X=535-Y=983
E	X=536-Y=993
F	X=541-Y=1006
G	X=541-Y=1028
H	X=524-Y=936
I	X=517-Y=940
J	X=521-Y=955
K	X=527-Y=972
L	X=516-Y=986
M	X=517-Y=1000
N	X=528-Y=1029
O	X=507-Y=932
P	X=511-Y=948
Q	X=509-Y=962
R	X=509-Y=984
S	X=508-Y=995
T	X=502-Y=1006
U	X=502-Y=1027

Koeruudut

1	X=508-Y=964
2	X=522-Y=969

Koearan luoteiskulma
 X=503-Y=953

- Kuoppa
- Kaivausalue/
koekuoppa
- Rakennus
- Betonilaatta
- Grilli
- Asuinpainanne

OULUN YLIOPISTO Arkeologia	
KUUSAMO 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E	
Tasokartta, taso1	Mittakaava 1:20
13.11.2000	
Kartoitus: Sini Annala, Tiina Juopperi	
Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen	

x508-y953

x508-y954

x507-y952

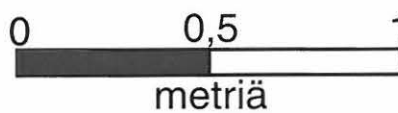

x505-y952

- Vihertävä maa
- Huuhtoutumiskerros
- Rikastumiskerros
- Punertava likamaa
- Tumma likamaa
- Juuri/kanto
- Palanut kivi

x503-y953

x503-y954

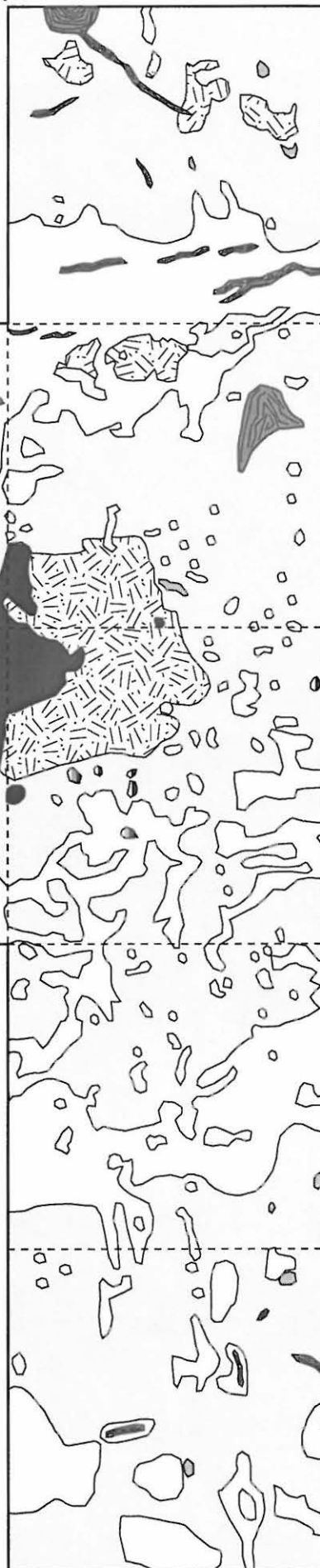
OULUN YLIOPISTO Arkeologia	
KUUSAMO 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E	
Tasokartta, taso2	Mittakaava 1:20
13 .11.2000	
Kartoitus: Sini Annala, Tiina Juopperi	
Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen	

x508-y953

x508-y954

x507-y952

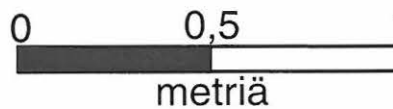
x505-y952

- Vihertävä maa
- Huuhtoutumiskerros
- Rikastumiskerros
- Punertava likamaa
- Tumma likamaa
- Vaalea pohjamaa
- Juuri/kanto
- Palanut kivi

x503-y953

x503-y954

metriä

OULUN YLIOPISTO Arkeologia	
KUUSAMO 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E	
Tasokartta, taso3	Mittakaava 1:20
13 .11.2000	
Kartoitus:Sini Annala, Tiina Juopperi	
Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen	

x508-y953

x508-y954

x507-y952

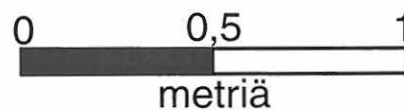

x505-y952

- Vaalea pohjamaa
- Anturan sekainen rikastuma
- Kaivamaton alue
- Huuhtoutumiskerros
- Rikastumiskerros
- Punertava likamaa
- Tumma likamaa
- Juuri/kanto
- Palanut kivi

x503-y953

x503-y954

OULUN YLIOPISTO Arkeologia	
KUUSAMO 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E	
Tasokartta, taso4	Mittakaava 1:20
13.11.2000	
Kartoitus: Sini Annala, Tiina Juopperi	
Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen	

x508-y953

x508-y954

x507-y952

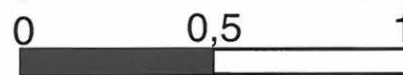

x505-y952

- Vaalea pohjamaa
- Anturan sekainen rikastuma
- Kaivamaton alue
- Huuhtoutumiskerros
- Rikastumiskerros
- Punertava likamaa
- Tumma likamaa
- Juuri/kanto
- Palanut kivi

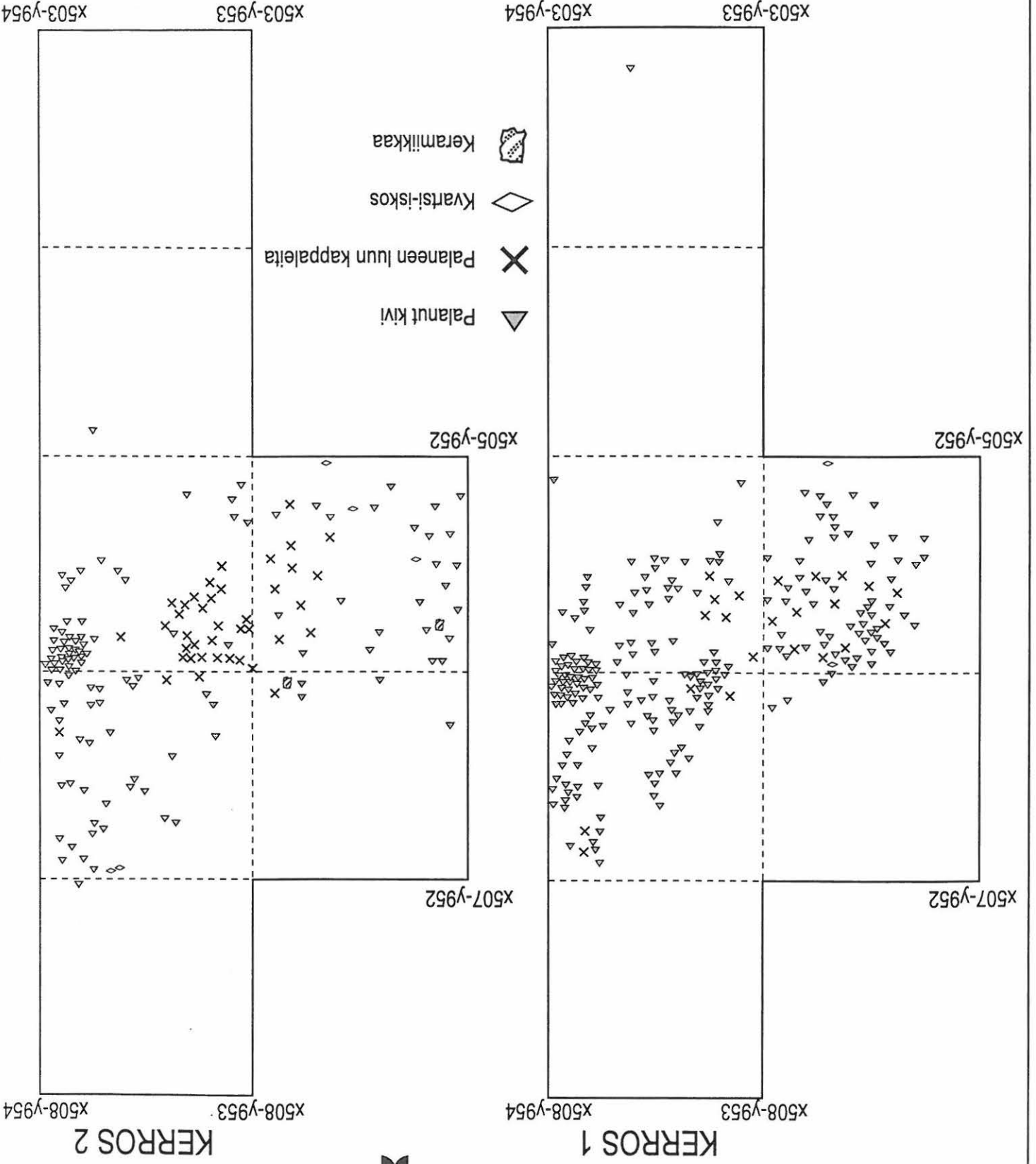
x503-y953

x503-y954

metriä

OULUN YLIOPISTO Arkeologia
 KUUSAMO, Oivanginjärvi, Kotaniemi
 Löytökartta, kerrokset 1-2
 13.11.2000 | Mittakaava 1:25
 Kartoius: Kimmo Kyllönen, Antti Krapu, Sami Viljamaa
 Puhdaksi piittänyt: Kimmo Kyllönen

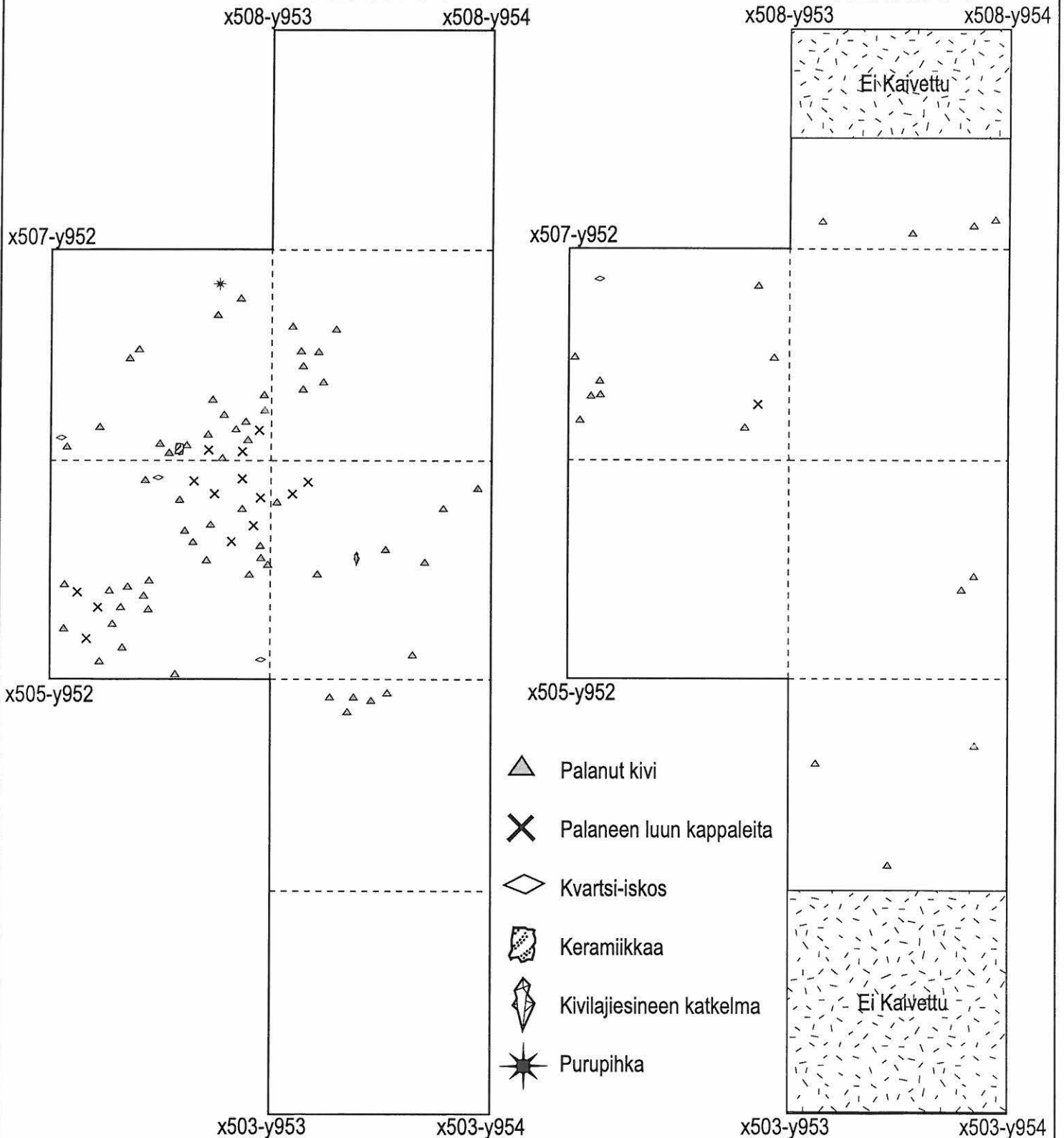

OULUN YLIOPISTO Arkeologia	
KUUSAMO, Oivanginjärvi, Kotaniemi	
Löytökartta, kerrokset 3-4	
13.11.2000	Mittakaava 1:25
Kartoitus: Kimmo Kyllönen, Antti Krapu, Sami Viljanmaa	
Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen	

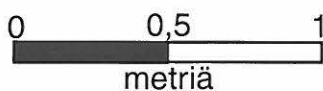

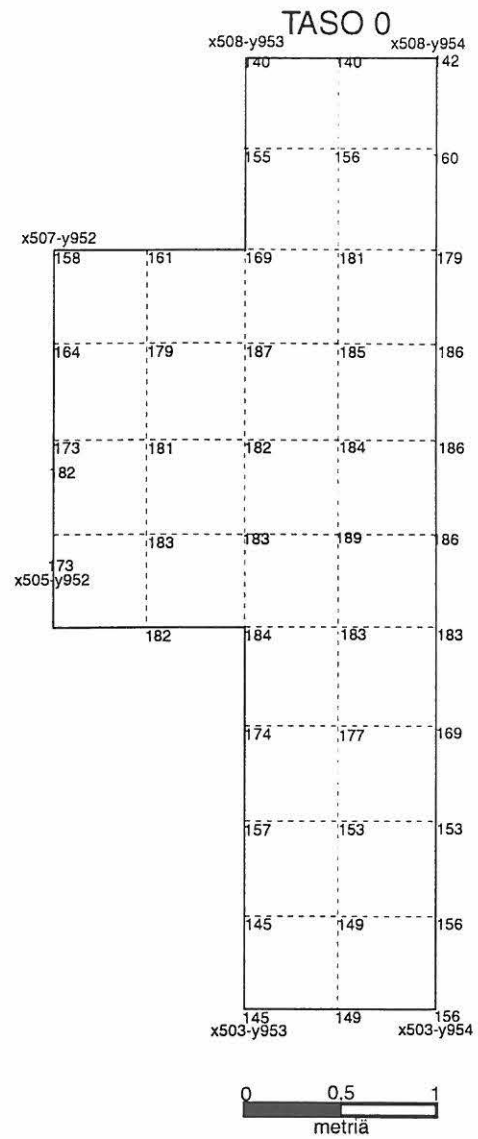
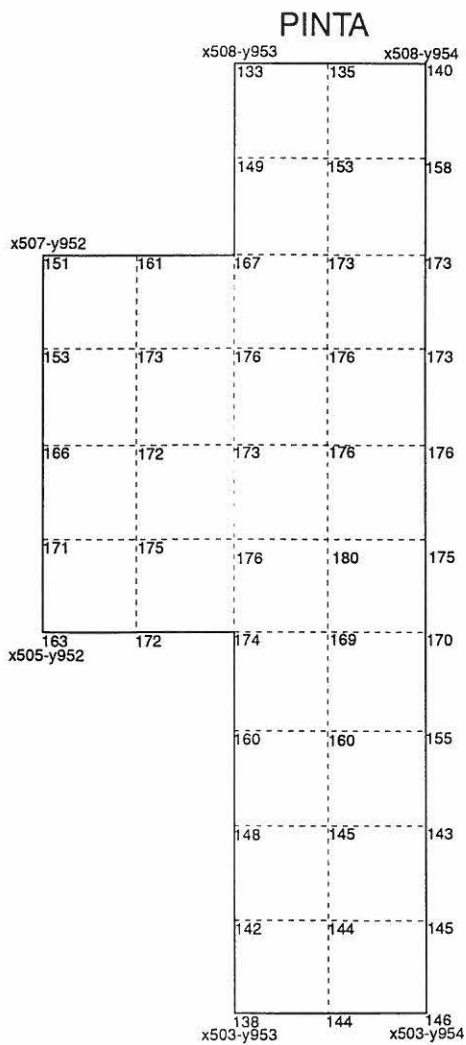
KERROS 3

KERROS 4

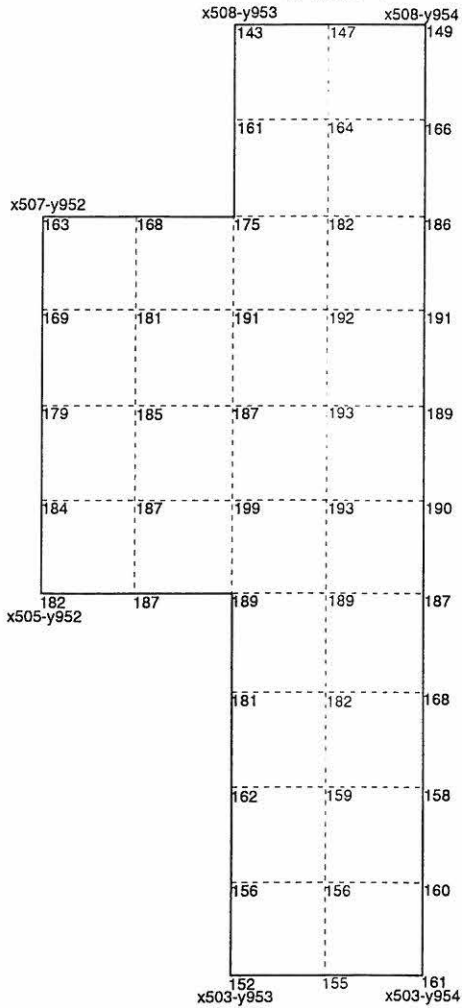
- Palanut kivi
- Palaneen luun kappaleita
- Kvartsi-iskos
- Keramiikkaa
- Kivilajiesineen katkelma
- Purupihka

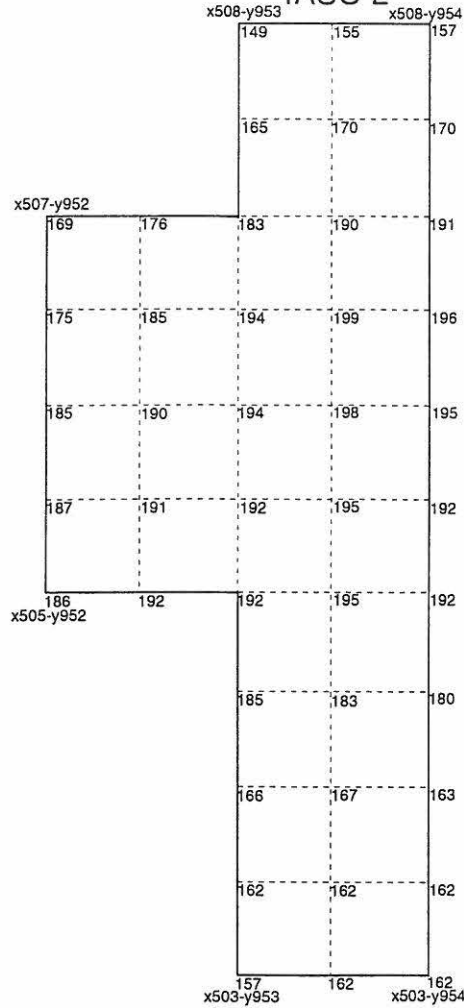

OULUN YLIOPISTO Arkeologia	
KUUSAMO, Oivanginjärvi, Kotaniemi	
Koeajan vaaituskartat, pinta+taso 0	
21.8.2000	Mittakaava 1:40
Kartoitus: Kimmo Kyllönen, Antti Krapu, Sami Viljanmaa	
Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen	

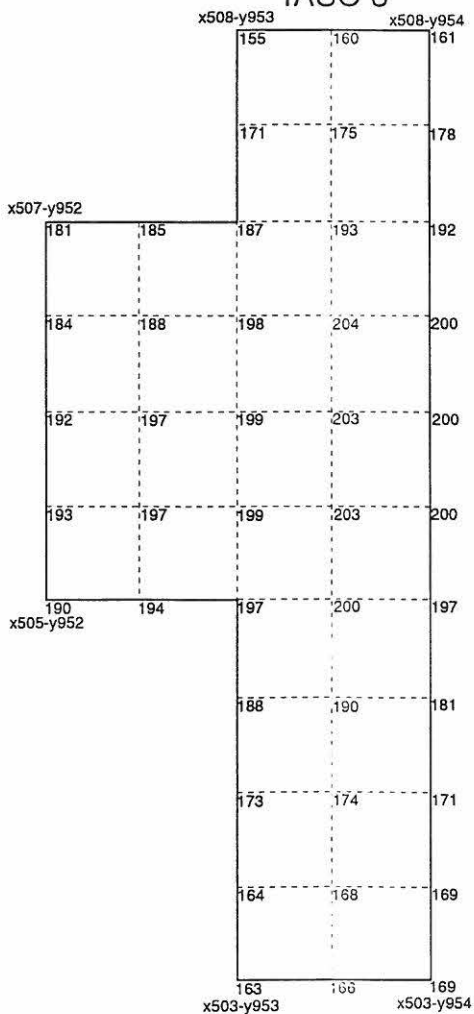
TASO 1

TASO 2

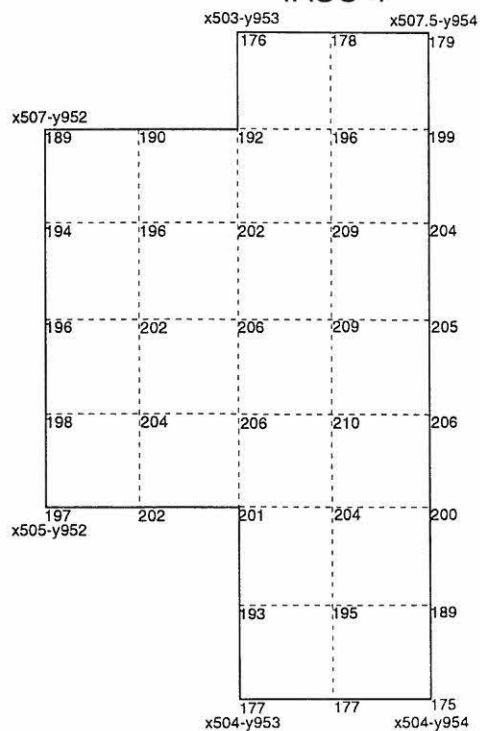

TASO 3

Vaaituskartat on esitetty latta-arvoina.
Koneen korkeus oli 265,17 mpy.

TASO 4

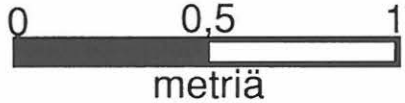
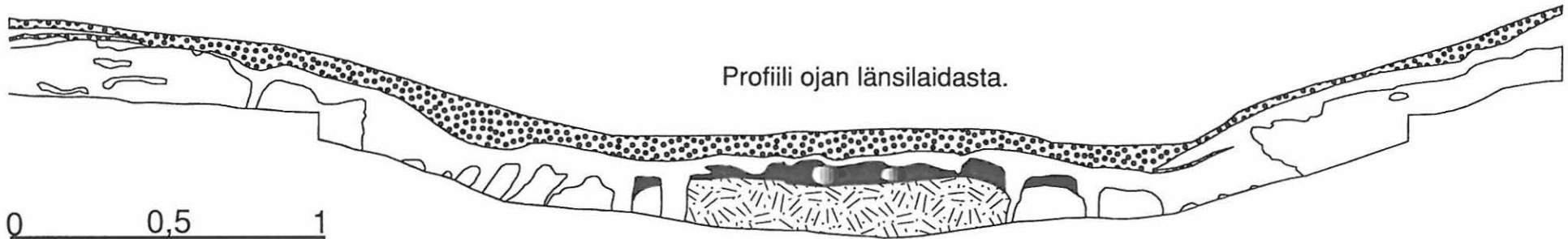

OULUN YLIOPISTO Arkeologia	
KUUSAMO 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E	
Koeojan vaaituskartat, tasot 1-4	
21.8.2000	Mittakaava 1:40
Kartoitus: Kimmo Kyllönen, Antti Krapu, Sami Viljanmaa	
Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen	

OULUN YLIOPISTO Arkeologia	
KUUSAMO 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E	
Profiilikartta	Mittakaava 1:20
7.12.2000	
Kartoitus: Sini Annala, Tiina Juopperi	
Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen	

Profiili ojan länsilaidasta.

- Pintamaa
- Vaalea pohjamaa
- Huuhtoutumiskerros
- Rikastumiskerros
- Tumma likamaa
- Palanut kivi

OULUN YLIOPISTO Arkeologia

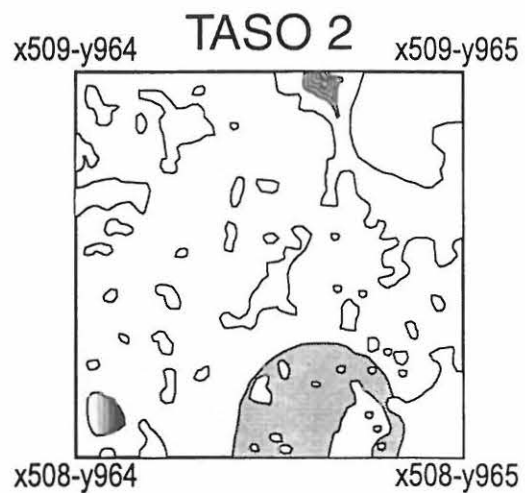
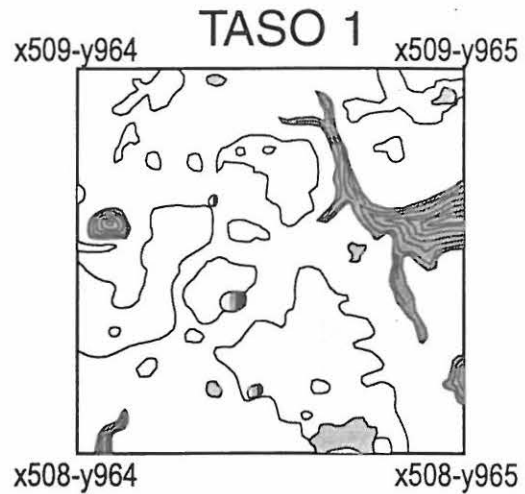
KUUSAMO 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E

Tasokartta, Koeruutu1, tasot 1-2

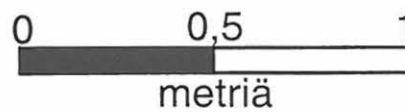
5.12.2000 | Mittakaava 1:20

Kartoitus: Sini Annala, Tiina Juopperi

Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen

- Huuhtoutumiskerros
- Rikastumiskerros
- Punertava likamaa
- Juuri/kanto
- Palanut kivi

OULUN YLIOPISTO Arkeologia

KUUSAMO 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E

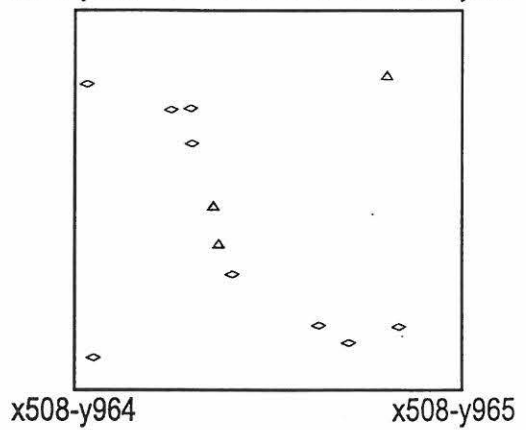
Löytökartta, Koeruutu1, kerrokset 1-3

13.11.2000 Mittakaava 1:20

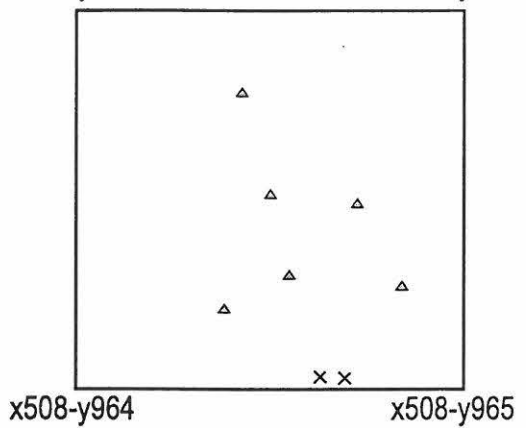
Kartoitus: Kimmo Kyllönen, Antti Krapu, Sami Viljanmaa

Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen

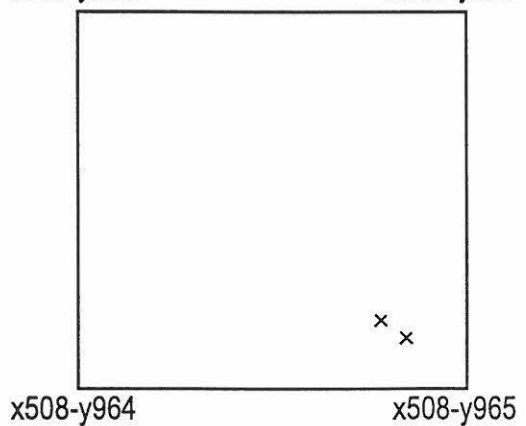
x509-y964 KERROS 1 x509-y965

x509-y964 KERROS 2 x509-y965

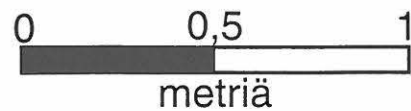
x509-y964 KERROS 3 x509-y965

△ Palanut kivi

× Palaneen luun kappaleita

◇ Kvartsi-iskos

OULUN YLIOPISTO Arkeologia

KUUSAMO 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E

Vaaituskartta, Koeruutu1, pinta+tasot1-4

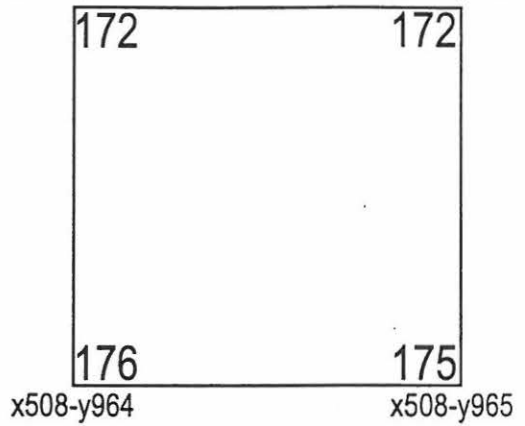
11.12.2000 Mittakaava 1:20

Kartoitus: Kimmo Kyllönen, Antti Krapu, Sami Viljanmaa

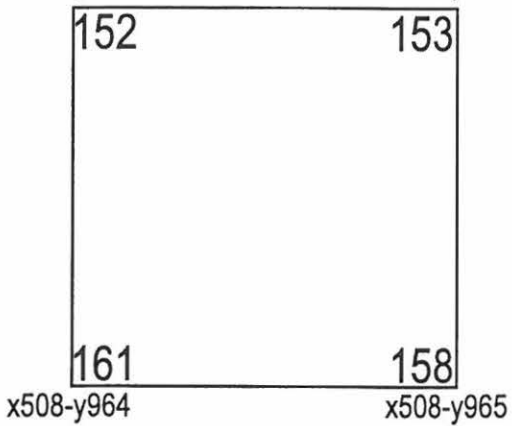
Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen

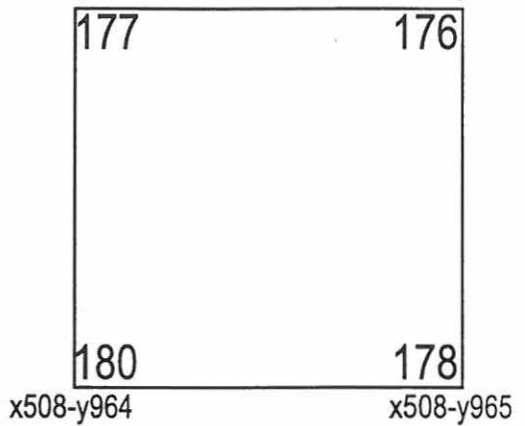
x509-y964 TASO 2 x509-y965

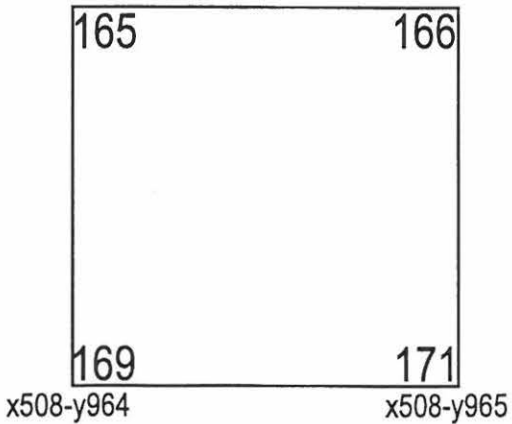
x509-y964 PINTA x509-y965

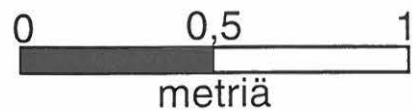
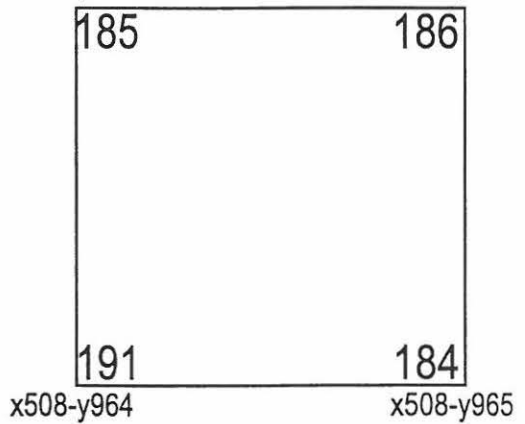
x509-y964 TASO 3 x509-y965

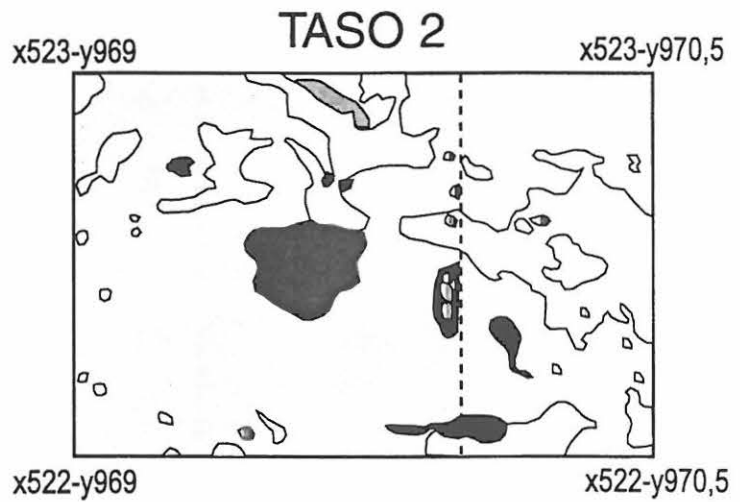
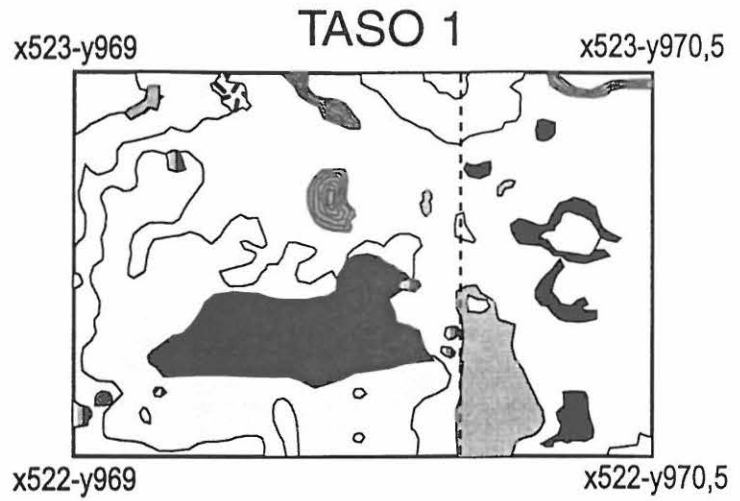
x509-y964 TASO 1 x509-y965

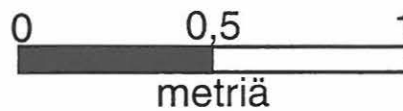
x509-y964 TASO 4 x509-y965

OULUN YLIOPISTO Arkeologia	
KUUSAMO 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E	
Tasokartta, koeruutu 2, tasot 1-2	
5.12.2000	Mittakaava 1:20
Kartoitus: Sini Annala, Tiina Juopperi	
Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen	

- Kellertävä maa
- Nokea
- Huuhtoutumiskerros
- Rikastumiskerros
- Punertava likamaa
- Tumma likamaa
- Juuri/kanto
- Palanut kivi

OULUN YLIOPISTO Arkeologia

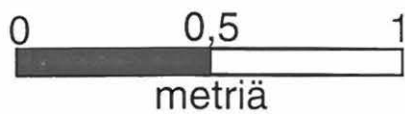
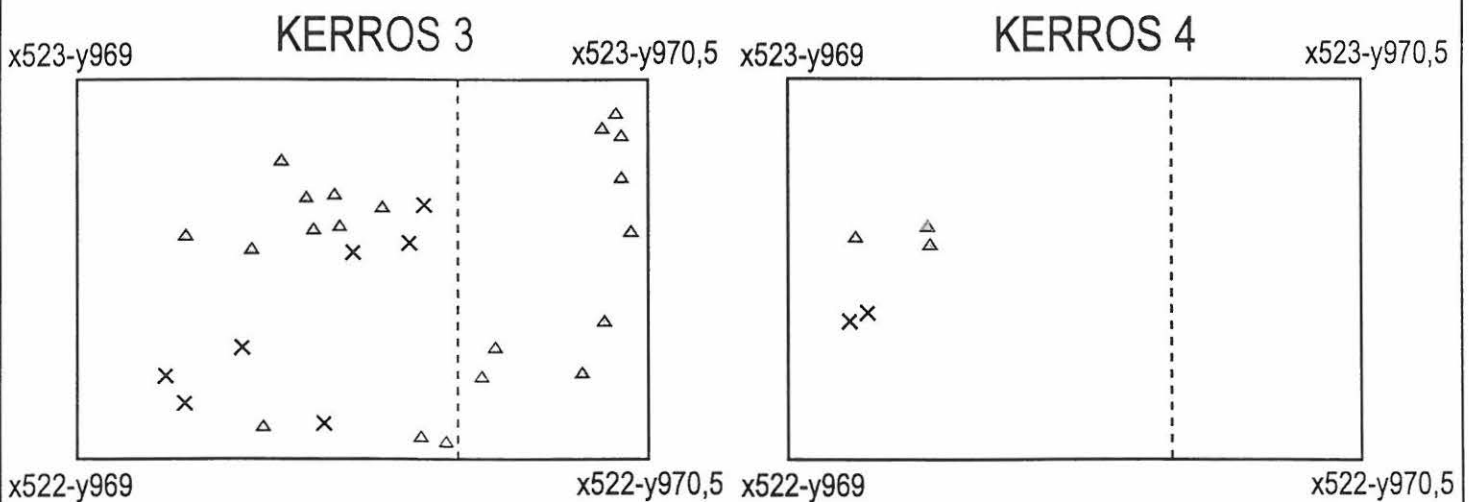
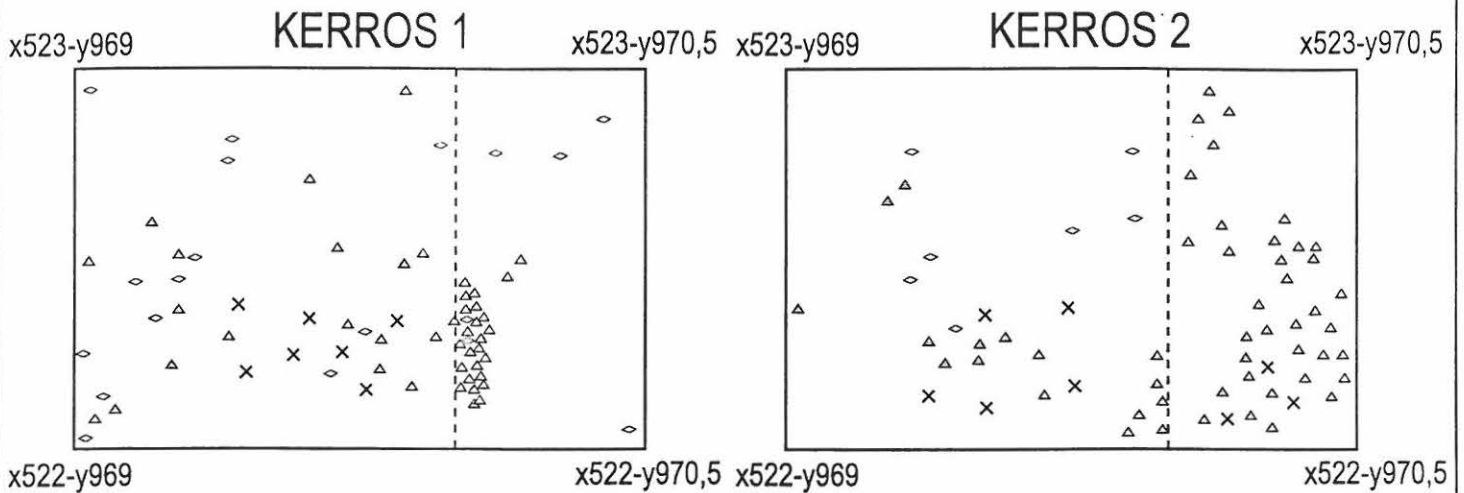
KUUSAMO 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E

Löytökartta, Koeruutu2, kerrokset 1-4

13.11.2000 Mittakaava 1:20

Kartoitus: Kimmo Kyllönen, Antti Krapu, Sami Viljanmaa

Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen

- Palanut kivi
- Palaneen luun kappaleita
- Kvartsi-iskos

OULUN YLIOPISTO Arkeologia

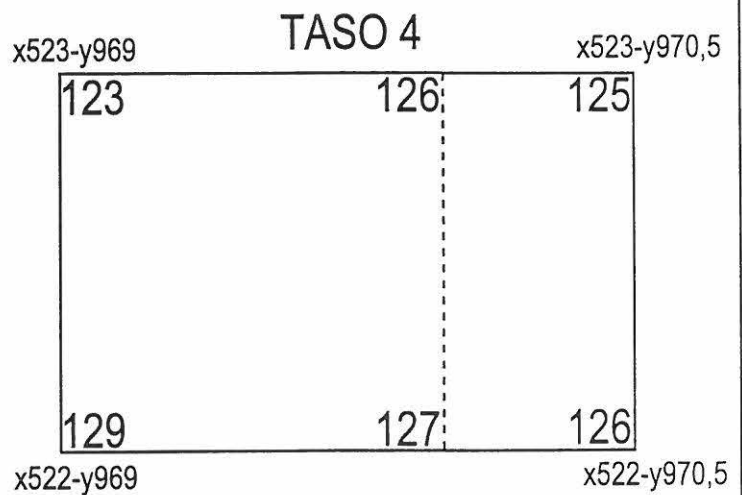
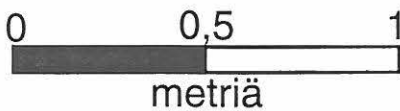
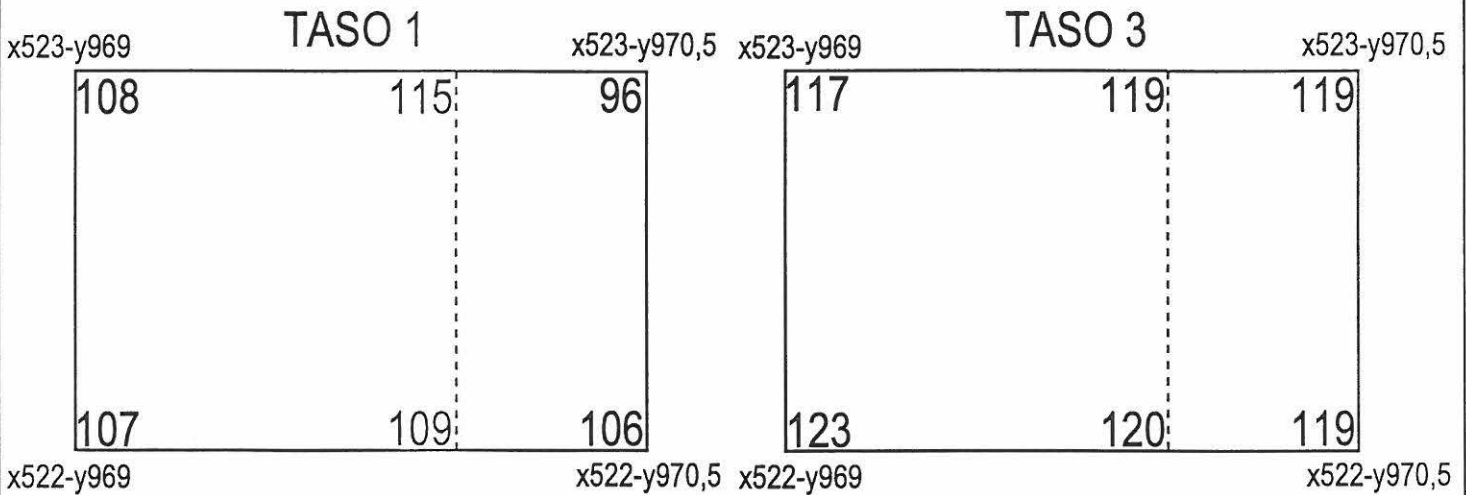
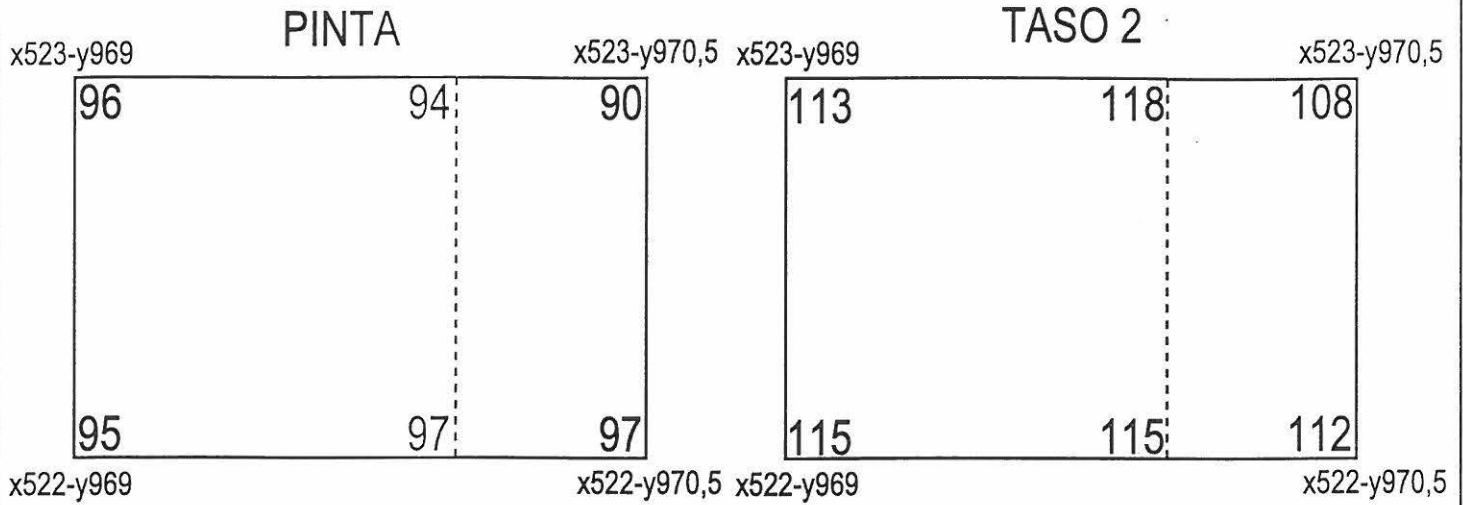
KUUSAMO 201, Oivanginjärvi, Kotaniemi E

Vaaituskartta, Koeruutu2, pinta+tasot1-4

12.12.2000 Mittakaava 1:20

Kartoitus: Kimmo Kyllönen, Antti Krapu, Sami Viljanmaa

Puhtaaksi piirtänyt: Kimmo Kyllönen

KUVAUSPÄIVÄKIRJA

Kaivaustunnus: KOK-00
 Kamera: Canon AE-1
 Aihepiiri: KOK-00, kohde Kuusamo 201
 Filmilaatu: MV 100
 Filmin n:o: I
 Kuvaaja: Antti Krapu (AK), Kimmo Kyllönen (KK), Sami Viljanmaa (SV)

N:o	Pv	Klo	S	Ob	A.n:o	Aihe
1						
2						
3						
4	4.6.	20.42.		50	46	Kaivauksen kuvauskalustoa. SV
5	11.6.	15.35.	0	50	46	Yleiskuva. Koeoja ennen pintamaan poistoa. SV
6	12.6.	09.10.	50	50	46	Työkuva. Pintamaan poistoa. Taustalla varastotelta. SV
7	12.6.	09.10.	50	50	46	Työkuva. Pintamaan poistoa. Taustalla varastotelta. SV
8	12.6.	09.50.	0	50	46	Tasokuva. Koeoja pintamaan poiston jälkeen, taso 0. SV
9	12.6.	14.05.	200	50	46	Tasokuva. Koeoja, taso 1. Likamaata koeojan länsireunassa. SV
10						
11						
12	13.6.	16.15.		50	47	SAAB 90. Kaivauskulkuväline. Poistettu. SV
13	13.6.	16.20.		50	47	Löytökuva. Kvartseja koeruudusta x = 508, y = 964. SV
14	14.6.	09.50.	0	50	47	Työkuva. Virpi, Marika ja Laimi kaivavat koeojan 4. Kerrosta. SV
15	14.6.	11.27.	0	50	47	Tasokuva. Koeruutu 1. Taso 1. SV
16	14.6.	11.50.	200	50	47	Tasokuva. Koeoja, taso 4. SV
17	14.6.	11.50.	200	50	47	Tasokuva. Koeoja, taso 4. SV
18	14.6.	11.55.	300	50	47	Profiilikuva. Liesi koeojan profiilissa. x = 505-507, y = 953. SV
19	14.6.	12.05.	300	50	47	Profiilikuva. Koeojan länsiprofiili. SV
20	14.6.	15.45.	350	50	47	Työkuva. Tiina ja Sini piirtävät koeojan länsiprofiilia. SV
21	15.6.	08.45.	300	50	47	Tasokuva / yleiskuva. Koeojan laajennus turpeen poiston jälkeen. SV
22	15.6.	08.45.	300	50	47	Tasokuva / yleiskuva. Koeojan laajennus turpeen poiston jälkeen. KK
23	15.6.	13.15.	200	50	47	Työkuva. Liettä koeojan laajennuksessa kaivavat Päivi, Marika ja Virpi. SV
24	15.6.	14.10.	300	50	47	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 1. Liesi. SV
25	15.6.	14.10.	0	50	47	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 1. Liesi. KK
26	15.6.	14.10.	0	50	47	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 1. Liesi. KK
27	15.6.	14.10.		50	47	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 1. Liesi. SV
28	15.6.	14.15.	100	50	47	Tasokuva. Koeruutu 2. laajennus. Taso 1. Ei näin. KK
29	16.6.	08.40.	200	50	47	Työkuva / yleiskuva. Kaivausalue. Lieden kohtaa kaivetaan. Antti tarkkailee. SV
30	16.6.	11.46.	250	50	47	Työkuva. Kimmo kuvaa koeojan laajennusta. Marika tarkkailee työskentelyä. SV
31	16.6.	15.30.	300	50	47	Ryhmäkuva. Koko kaivausporukka kokoontuneena peitetylle kaivausalueelle. SV
32	16.6.	15.30.	300	50	47	Ryhmäkuva. Koko kaivausporukka kokoontuneena peitetylle kaivausalueelle. SV
33	17.6.	11.55.		50	47	Esinekuva. Mökkiläisten löytämä hioin. Ei esihistoriallinen. SV
34	17.6.	11.55.		50	47	Esinekuva. Mökkiläisten löytämä hioin. Ei esihistoriallinen. SV
35	17.6.	16.25.		50	47	Muotokuva. Kaivauksen kenttäjohtaja fil.yo Kimmo Kyllönen. SV
36	17.6.	16.25.		50	47	Muotokuva. Kaivauksen kenttäjohtaja fil.yo Antti Krapu. SV
37	17.6.	16.25.		50	47	Muotokuva. Kaivauksen kenttäjohtaja fil.yo Sami Viljanmaa. KK

KUVAUSPÄIVÄKIRJA

Kaivaustunnus: KOK-00
Kamera: Canon EOS 10
Aihepiiri: KOK-00, kohde Kuusamo 201
Filmilaatu: Fuji Sensia 100 (DIA)
Filmin n:o: 1
Kuvaaja: Antti Krapu (AK), Kimmo Kyllönen (KK), Sami Viljanmaa (SV)

N:o	Pv	Klo	S	Ob	A.n:o	Aihe
1	4.6.	15.05.	0	35	23847	Yleiskuva. Koeoja ennen pintamaan poistoa. SV
2	4.6.	15.06.	300	28	23848	Yleiskuva. Antti, Kimmo ja koeoja ennen pintamaan poistoa. SV
3	11.6.	15.35.	150	50	23849	Kimmo, Antti ja kaivauskulkuneuvo SAAB 90. SV
4	12.6.	09.05.	200	35	23850	Työkuva / yleiskuva. Koeojan pintamaan poistoa ja lähistön topografiaa. SV
5	12.6.	09.50.	0	50	23551	Tasokuva. Koeoja pintamaan poiston jälkeen, taso 0. SV
6	12.6.	14.10.	200	50	23852	Tasokuva. Koeoja, taso 1. Likamaata koeojan länsireunassa. SV
7	12.6.	14.13.		28	23853	Tasokuva. Koeoja, taso 1. Yksityiskohta likamaasta. x=505-507, y = 953. SV
8	12.6.	14.40.	0	70	23854	"Piirtoristikko" koeojan pohjoispäässä. AK
9	13.6.	10.00.	200	50	23855	Työkuva. Koeojan kerrosta 2 kaivamassa Virpi ja Laimi, Sini dokumentoi. SV
10	13.6.	10.30.	300	35	23856	Työkuva. Koeruutu 1. Turve poistettu. Kuopalla Sini, Tiina ja Kimmo. SV
11	13.6.	10.30.	300	35	23857	Työkuva. Koeruutu 1. Turve poistettu. Kuopalla Sini, Tiina ja Kimmo. SV
12	13.6.	10.35.	300	40	23858	Työkuva. Koekuoppa 2. Kaivamassa Marika ja Antti. SV
13	13.6.	11.05.	200	50	23859	Tasokuva. Koeoja, taso 2. Likamaata koeojan länsireunassa. SV
14	13.6.	11.10.		28	23860	Tasokuva. Koeoja, taso 2. Yksityiskohta likamaasta. x = 505-507, y = 953. SV
15	13.6.	14.30.	0	50	23861	Tasokuva. Koeruutu 2. Taso 1. Likamaata. SV
16	13.6.	15.10.	0	35	23862	Työkuva. Koeojan kerrosta 3. kaivetaan. Kaivausjohto seulomassa. SV
17	13.6.	15.25.	0	50	23863	Tasokuva. Koeruutu 1. Taso 1. SV
18	13.6.	15.30.	300	50	23864	Tasokuva. Koeoja, taso 3. SV
19	14.6.	11.30.	0	50	23865	Tasokuva. Koeruutu 1. Taso 2. SV
20	14.6.	11.50.	200	35	23866	Tasokuva. Koeoja, taso 4. SV
21	14.6.	11.55.	300	40	23867	Profiilikuva. Liesi koeojan profiilissa. x = 505-507, y = 953. SV
22	14.6.	12.05.	300	28	23868	Profiilikuva. Koeojan länsiprofiili. SV
23	14.6.	15.45.	350	50	23869	Työkuva. Tiina ja Sini piirtävät koeojan länsiprofiilia. SV
24	15.6.	08.45.	300	28	23870	Tasokuva / yleiskuva. Koeojan laajennus turpeen poiston jälkeen. KK
25	15.6.	08.50.	250	50	23871	Työkuva. Päivi ja Marika poistavat pintamaata koeojan laajennuksesta. KK
26	15.6.	09.00.	350	200	23872	Työkuva. Sami ja Virpi tarkastelevat maannoksia. KK
27	15.6.	09.50.	300	28	23873	Tasokuva. Koeojan laajennus pintamaan poiston jälkeen. SV
28	15.6.	09.55.	300	28	23874	Tasokuva. Koeojan laajennus pintamaan poiston jälkeen. SV
29	15.6.	13.00.	200	35	23875	Työkuva. Päivi ja Virpi kaivavat liettä koeojan laajennuksessa. SV
30	15.6.	13.05.	100	50	23876	Työkuva. Koeruuden 2. laajennusta kaivavat Tiina ja Laimi. Sini dokumentoi. SV
31	15.6.	13.25.	200	50	23877	Työkuva. Lieden kohtaa tutkivat Sami, Päivi, Marika ja Virpi. KK
32	15.6.	14.00.	200	28	23878	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 1. Liesi. SV
33	15.6.	14.05.	200	50	23879	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 1. Liesi. SV
34	15.6.	14.05.	200	70	23880	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 1. Yksityiskohta, liesi. SV
35	15.6.	14.05.	100	50	23881	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 1. Yksityiskohta, liesi. SV
36	15.6.	14.10.	100	50	23882	Tasokuva. Koeruutu 2. laajennus. Taso 1. Ei näin. KK

KUVAUSPÄIVÄKIRJA

Kaivaustunnus: KOK-00
Kamera: Canon EOS 10
Aihepiiri: KOK-00. kohde Kuusamo 201
Filmilaatu: Fuji Sensia 100 (DIA)
Filmin n:o: 2
Kuvaaja: Antti Krapu (AK), Kimmo Kyllönen (KK), Sami Viljanmaa (SV)

N:o	Pv	Klo	S	Ob	A.n:o	Aihe
1	15.6.	14.15.	0	40	23883	Tasokuva. Koeruutu 1. Taso 3. SV
2	15.6.	14.20.		35	23884	Tasokuva. Yksityiskohta. Liesi koeojan laajennuksessa. SV
3	15.6.	15.45.	100	50	23885	Tasokuva. Koeruutu 2. Taso 2. AK
4	15.6.	15.47.	100	35	23886	Tasokuva. Koeruutu 1. Taso 4. AK
5	16.6.	08.30.	200	35	23887	Tyokuva. Lieden kohtaa kaivavat Virpi, Päivi, Marika ja Laimi. SV
6	16.6.	08.35.	200	30	23888	Yleiskuva. Kaivausalueen topografiaa. SV.
7	16.6.	08.45.	150	28	23889	Yleiskuva / työkuva. Kaivausalueen topografiaa. Kaivajat kuopalla. SV
8	16.6.	10.30.	0	50	23890	Tasokuva. Koeruutu 2. Taso 3. SV
9	16.6.	11.30.	200	35	23891	Tyokuva. Koeojan laajennuksen toista tasoa viimeistelevät Marika ja Antti. SV
10	16.6.	11.40.	300	40	23892	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 2. KK
11	16.6.	11.45.	200	40	23893	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 2. KK
12	16.6.	11.46.	0	40	23894	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 2. KK
13	16.6.	11.47.	250	35	23895	Tyokuva. Sini, Kimmo ja Tiina dokumentoivat laajennuksen 2. tasoa. SV
14	16.6.	11.50.	150	50	23896	Tyokuva. Tiina ja Sini valmistelevat laajennuksen 2. tason piirtämistä. SV
15	16.6.	11.50.	0	35	23897	Tasokuva. Koeruutu 2. Taso 4. SV
16	16.6.	13.35.	0	56 mm	23898	Keramiikkaa in situ koeojan laajennuksen lieden alueella. SV
17	16.6.	13.35.	0	loitto-	23899	Keramiikkaa in situ koeojan laajennuksen lieden alueella. SV
18	16.6.	13.35.	0	sarja &	23900	Keramiikkaa in situ koeojan laajennuksen lieden alueella. SV
19	16.6.	13.35.	0	300 mm	23901	Keramiikkaa in situ koeojan laajennuksen lieden alueella. SV
20	16.6.	13.35.	0	obj.	23902	Keramiikkaa in situ koeojan laajennuksen lieden alueella. SV
21	16.6.	13.46.	200	50	23903	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 3. AK
22	16.6.	13.48.	300	30	23904	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 3. AK
23	16.6.	13.50.	0	45	23905	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 3. AK
24	16.6.	14.40.	300	35	23906	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 4. SV
25	16.6.	14.40.	200	50	23907	Tasokuva. Koeojan laajennus. Taso 4. SV
26	16.6.	15.05.	300	35	23908	Tyokuva. Kaivausaluetta peitetään. SV
27	16.6.	15.30.	300	70	23909	Ryhmäkuva. Koko kaivausporukka asuinpainanteeseen kokoontuneena. SV
28	16.6.	15.30.	300	70	23910	Ryhmäkuva. Koko kaivausporukka asuinpainanteeseen kokoontuneena. SV
29	16.6.	15.30.	300	70	23911	Ryhmäkuva. Koko kaivausporukka asuinpainanteeseen kokoontuneena. SV
30	17.6.	11.50.		70	23912	Esinekuva. Mökkiläisten rannasta löytämä hioin. Ei esihistoriallinen. SV
31	17.6.	11.50.		70	23913	Esinekuva. Mökkiläisten rannasta löytämä hioin. Ei esihistoriallinen. SV
32	17.6.	11.50.		70	23914	Esinekuva. Mökkiläisten rannasta löytämä hioin. Ei esihistoriallinen. SV
33	17.6.	11.55.		70	23915	Esinekuva. Mökkiläisten rannasta löytämä hioin. Ei esihistoriallinen. SV
34	17.6.	16.20.	300	35	23916	Yleiskuva. Peitetty ja ennallistettu kaivausalue. SV
35						
36	17.6.	16.30.		50	23917	Kenttäkulkuväline SAAB 90. Kaivauskalusto lastattuna taakkatelineille. SV
XX	8.11.				23918	Löytökuva. Kaivauksella löydettyä keramiikkaa. Kuvaaja: Janne Ikäheimo
XX	8.11.				23919	Löytökuva. Kaivauksella löydettyä keramiikkaa. Kuvaaja: Janne Ikäheimo

LÄHDELUETTELO

Alakärppä, Jalo – Okkonen, Jari: Kuusamo 201 Kotaniemi E. Tutkimusraportti. Oulun Yliopisto. Arkeologian laboratorio. Kuusamon inventointi 1998.

Huurre, Matti: Kivikauden Suomi. Keuruu 1998.

4.3. KIVILAJIESINEEN KATKELMA

Pienikokoinen kivilajiesineen katkelma (:12) löydettiin lieden alueelta koeojan keskiosasta kolmannesta kaivauskerroksesta. Katkelma sijoittui siis lähelle lieden pohjaa. Kivilaji on tummaa liuskeista kiveä, mahdollisesti fylliittiä. Katkelmassa on havittavissa kaksi hiottua pintaa, jotka kohtaavat toisensa loivassa kulmassa. Katkelman pienestä koosta johtuen esinetyyppejä ei kyetty määrittämään. Kyseessä voi myös olla hiottua kivilajiesinettä uudelleen työstettäessä syntynyt kappale.

4.4. KVARTSI

Löydetyistä lähes sadasta kvartsi-iskoksesta vain 11 sijoittui koeojaan tai koeojan laajennukseen. Pääosa kvartsimateriaalista siis löytyi koekuopista, painottuen koeojan pohjoispuolelle sijoittuneisiin kuoppiin. Huomattavin kvartsi keskittymä löydettiin koekuopasta C, yhteensä 24 iskosta sekä ainoa kaivauksessa löydetty kvartsiydin (:42).

4.5. PALANUT LUU

Palanut luu painottui kaivauksessa selvästi koeojaan ja koeojan laajennukseen, asuinpainanteen lieden alueelle. Samoin molemmista koeruuduista löydettiin luuta varsin runsaasti, koekuopista puolestaan vain satunnaisesti hyvin pieniä fragmentteja. Luuaineistossa on havaittavissa sekä kalojen, nisäkkäiden, että myös lintujen luita.

5. TUTKIMUSTULOSTEN TULKINTAA

Koeojalla tutkittu Oivanginjärvi Kotaniemi E:n asuinpainanne ajoittuu löytyneen keramiikan perusteella tyypillisen kampakeramiikan loppuvaiheisiin eli n. ajalle 6000-5500 B.P. cal. (Huurre 1998). Ajoituksen tarkentaminen radiohiilianalyysillä löytyneestä purupihkasta vaatisi lisärahoitusta. Paikalla on kolme asuinpainannetta, ja ainakin yhdessä on rakenteeton liesi. Todisteita asuinpainanteiden mahdollisesta samanaikaisesta käytöstä ei havaittu. Mitään viitteitä seinärakenteista ei havaittu koeojalla tutkitun asumuksen valleista, mutta sen voisi olettaa olleen pikemminkin kuoppatalomainen kuin kotamainen rakennelma ainakin korkeahkoista reunavalleista päätellen. Muut asuinpainanteet eroavat tästä matalampien ja epäselvempien valliensa suhteen.

Ilmeisesti paikalla on ollut pyyntikulttuuriin kuuluvaa pysyvämpää asutusta, mistä kertovat paitsi asuinpainanteet, myös keramiikan ja runsaan palaneen luuaineiston löytyminen sekä asuinpainanteita ympäröivä varsin laaja aktiviteettialue, josta kertovat tutkitun alueen laidoillemkin sijoittuneista koekuopista tulleet löydöt ja sortuvasta rantavallista havaitut kvartsi-iskokset. Varsinkin koekuopitetun alueen keskiosissa muinaisen ihmisen toiminta on jättänyt varsin selvät merkit maaperään, mistä kertoo harvassa koekuopituksessa alueelle sijoittuneiden kuoppien suuri löytötiheys.

Oulussa 24.12.2000

Antti Krapu

Kimmo Kyllönen

Sami Viljanmaa

Arkistotiedot
Kuusamo 201 Kotaniemi E

Kohde:	Kotaniemi E
Kunta:	Kuusamo
Kylä:	Oivanki
Peruskartta:	45 22 11 Meskusvaara
Koordinaatit: (alueen keskikohta)	X = 733079; Y = 359375
Tilat, rekisterinumerot ja maanomistajat:	NISSI 305-411-94-49 Kujala Paavo Johannes PUTIKKA 305-411-94-57 Kujala Paavo Kusti
Aiemmat tutkimukset:	Finnish Russian Border Project, Jari Okkosen ja Jalo Alakärpän inventointilomake Oulun yliopiston arkeologian laboratorion arkistossa.
Löydöt:	KM 32178: 1-42
Dokumentaatio:	Kaivausdiat: 73 Oulun yliopiston arkeologian laboratorio 23847-23919 MV-kaivauskuvat: 31 Oulun yliopiston arkeologian laboratorio, negatiivit IX:46-47